

BTW-compensatiefonds

**Brochure samenwerkingsverbanden
en de Wet op het
BTW-compensatiefonds**

April 2002

VOORWOORD

Indien de Wet op het BTW-compensatiefonds op 1 januari 2003 van kracht wordt krijgen provincies en gemeenten veelal de BTW gecompenseerd die vanaf die datum aan hen in rekening wordt gebracht. Dit geldt ook voor de BTW die een samenwerkingsverband van provincies en/of gemeenten aan haar deelnemers (eventueel) in rekening brengt. Een deel van de samenwerkingsverbanden zal echter om uiteenlopende redenen (feitelijk) niet in de BTW-heffing worden betrokken. Voor deze laatste groep van samenwerkingsverbanden is een besluit in voorbereiding waarin geregeld zal worden dat deze hun BTW kunnen doorschuiven naar de deelnemers. De deelnemers zullen deze doorgeschoven BTW vervolgens in beginsel kunnen compenseren. In deze brochure wordt deze materie (mede aan de hand van voorbeelden) verder uitgewerkt en toegelicht. Deze brochure is aan alle provincies en gemeenten gezonden. De brochure is ook van belang voor alle samenwerkingsverbanden van provincies en gemeenten. We verzoeken de provincies en gemeenten daarom de informatie uit deze brochure door te geven aan de samenwerkingsverbanden waaraan zij deelnemen. U kunt extra exemplaren van deze brochure bestellen bij de afdeling bedrijfs- en publieksvoorlichting, Ministerie van Financiën, telnr. (070) 342 75 42. Deze informatie is ook te vinden op de internetsite van het BTW-compensatiefonds (www.minfin.nl/btwfonds).

Dit is een uitgave van de projectgroep BTW-compensatiefonds, een onderdeel van het ministerie van financiën.

Aan de inhoud van deze brochure kunnen geen rechten worden ontleend.

Het ministerie van financiën is niet aansprakelijk voor drukfouten en/of onjuistheden in de tekst.

April 2002

Samenwerkingsverbanden en de Wet op het BTW-compensatiefonds.

INHOUD

INLEIDING	4
KADERWETGEBIEDEN	4
1. SAMENWERKINGSVERBANDEN DIE BTW BEREKENEN AAN DE DEELNEMERS	4
1.1. SAMENWERKINGSVERBANDEN DIE AL VÓÓR 1 JANUARI 2003 BTW BEREKENEN AAN DE DEELNEMERS	5
1.2. SAMENWERKINGSVERBANDEN DIE EERST NÁ 1 JANUARI 2003 BTW BEREKENEN AAN DE DEELNEMERS	5
1.2.1. Samenwerkingsverbanden die nu een beroep doen op de goedkeuring (§ 10)	6
1.2.2. Effecten (eventuele) intrekking § 10 Toelichting Gemeenten	6
1.2.2.1. Na intrekking niet in de BTW-heffing	6
1.2.2.2. Na intrekking wel in de BTW-heffing	6
1.2.3. Samenwerkingsverbanden die door wijziging van de samenwerkingsovereenkomst in de BTW-heffing worden betrokken.	7
2. SAMENWERKINGSVERBANDEN DIE NIET IN DE HEFFING VAN OMZETBELASTING WORDEN BETROKKEN	7
3. OPLOSSING VIA TRANSPARANTIE	8
3.1. WIE KUNNEN HET TOEPASSEN?	8
3.1.1. Gemeentelijke stichtingen e.d. (§ 8.4 toelichting gemeenten)	9
3.1.2. Samenwerking in de vorm van een NV of BV	9
3.2. HOE VINDT DOORSCHUIVING PLAATS?	10
3.3. ADMINISTREREN VAN DE VOORBELASTING	11
3.4. UITWERKING	11
BIJLAGEN	
1. Voorbeeld.	
2. Stroomschema.	
3. De vrijstelling van artikel 11, eerste lid, onderdeel u, Wet op de omzetbelasting 1968.	
4. § 10 van de toelichting gemeenten.	
5. De minimumuitkering (met voorbeeld).	
6. Samenwerkingsverbanden binnen de Wet OB.	

Samenwerkingsverbanden en de Wet op het BTW-compensatiefonds¹.

Inleiding

Gemeenten en provincies gaan regelmatig samenwerkingsverbanden aan, zowel onderling als met andere overheidslichamen. Veelal zal hiervoor de Wet gemeenschappelijke regelingen als basis dienen, noodzakelijk is dit echter niet. De invoering van het BTW-compensatiefonds heeft voor veel samenwerkingsverbanden van overheidslichamen gevolgen. Hierna zullen een aantal specifieke gevolgen van die invoering worden besproken.

In hoofdstuk 1 wordt ingegaan op de samenwerkingsverbanden die al vóór 1 januari 2003 of eerst vanaf die datum, BTW in rekening moeten brengen aan hun deelnemers. Hoofdstuk 2 gaat over samenwerkingsverbanden die dat (om uiteenlopende redenen) niet hoeven te doen. In hoofdstuk 3 wordt toegelicht op welke wijze de BTW, die samenwerkingsverbanden als bedoeld in hoofdstuk 2 betalen, kan worden gecompenseerd door de deelnemers.

Kaderwetgebieden

Vooraf wordt opgemerkt dat de regionale openbare lichamen als bedoeld in artikel 1, onderdeel d, van de Kaderwet bestuur in verandering (zogenoemde kaderwetgebieden) voor de werking van het BTW-compensatiefonds gelijk worden gesteld aan gemeenten en provincies². Waar hierna wordt gesproken over gemeenten en provincies wordt daarom mede bedoeld op de hiervoor bedoelde kaderwetgebieden. In de Kaderwet worden bepaalde taken rechtstreeks en expliciet neergelegd bij de kaderwetgebieden³. Het is echter ook mogelijk dat de deelnemende gemeenten daarnaast nog de uitvoering van andere taken onderbrengen bij het kaderwetgebied. Alleen wat betreft deze laatste taken is het kaderwetgebied aan te merken als een samenwerkingsverband als bedoeld in deze brochure en is het hiernavolgende voor hen van belang.

1. Samenwerkingsverbanden die BTW berekenen aan de deelnemers

Ná de invoering van het BTW-compensatiefonds per 1 januari 2003 kunnen gemeenten en provincies de BTW die aan hen in rekening wordt gebracht (onder voorwaarden) gecompenseerd krijgen. Hieronder valt ook de BTW die samenwerkingsverbanden van deze lichamen aan hun deelnemers berekenen. Het BTW-compensatiefonds heeft geen invloed op de vraag óf, en zo ja in hoeverre, een samenwerkingsverband BTW in rekening moet brengen aan haar deelnemers (en/of eventuele derden). Die vraag wordt uitsluitend beantwoord door de Wet op de omzetbelasting 1968 (hierna: Wet OB) en de Europese richtlijnen (met name de Zesde BTW-richtlijn).

¹ De behandeling van het wetsvoorstel in de Eerste Kamer zal naar verwachting binnenkort worden afgerond.

² Deze kaderwetgebieden worden waarschijnlijk per 1 januari 2003 opgenomen in het BTW-compensatiefonds, zie hierover de brief aan de Voorzitter van de Tweede Kamer (16 april 2002, PBTW 2002-00017 M).

³ Zoals bijvoorbeeld het vaststellen van een regionaal structuurplan of het verdelen van woningbouwcontingenten.

Indien een samenwerkingsverband is aan te merken als een belaste (BTW)ondernemer, kan zij de BTW die andere ondernemers aan haar in rekening brengen (zogenoemde voorbelasting) in aftrek brengen op haar BTW-aangiften⁴. Als de deelnemers in het samenwerkingsverband vervolgens de BTW gecompenseerd krijgen die het samenwerkingsverband aan hen in rekening brengt, ontstaat een situatie die qua BTW-resultaat vergelijkbaar is met de gemeente of provincie die de desbetreffende activiteit zélf uitvoert, of de activiteit door een onafhankelijke derde laat uitvoeren. In die gevallen wordt de BTW rechtstreeks aan de betrokken gemeente of provincie in rekening gebracht en (in beginsel) gecompenseerd.

1.1. Samenwerkingsverbanden die al vóór 1 januari 2003 BTW berekenen aan de deelnemers⁵

De invoering van het BTW-compensatiefonds heeft geen gevolgen voor de samenwerkingsverbanden voorzover die nu al (vóór 1 januari 2003) als belaste ondernemer in de BTW-heffing worden betrokken voor hun prestaties aan de deelnemers. Zij zullen, net als andere ondernemers, hun administratie moeten blijven inrichten naar de fiscaal relevante wetgeving (in dit geval dus met name de Wet OB). Tevens zullen zij op de gebruikelijke wijze hun BTW-aangiften moeten (blijven) indienen.

Minimumuitkering

Deze samenwerkingsverbanden zijn niet van belang voor de berekening van de zogenoemde minimumuitkering (voorheen: onderbandbreedte; zie bijlage 5). Dit heeft tot gevolg dat deze samenwerkingsverbanden aan hun deelnemers, naast de voorgeschreven facturen, geen afzonderlijke opgave hoeven te doen van de BTW die het samenwerkingsverband (per saldo) in rekening heeft gebracht aan de betrokken deelnemers.

1.2. Samenwerkingsverbanden die eerst ná 1 januari 2003 BTW berekenen aan de deelnemers

Het is denkbaar dat samenwerkingsverbanden die nu (vóór 1 januari 2003) om verschillende redenen (feitelijk) buiten de BTW-heffing blijven, per 1 januari 2003 wél in de BTW-heffing worden betrokken. In de eerste plaats is denkbaar dat het samenwerkingsverband (nu) gebruik maakt van een speciale goedkeuring die op 1 januari 2003 mogelijk zal worden ingetrokken (zie § 1.2.1.). In de tweede plaats kan het zijn dat de betrokken partijen zodanige wijzigingen aanbrengen in de samenwerkingsovereenkomst dat het samenwerkingsverband (vanaf dat tijdstip) wél kwalificeert als ondernemer die BTW in rekening moet brengen⁶ (zie § 1.2.3).

⁴ Indien en voorzover die voorbelasting betrekking heeft op prestaties waarvoor het samenwerkingsverband aan haar afnemers BTW in rekening moet brengen.

⁵ Zie type 4 in bijlage 6.

⁶ Gedoeld wordt op de situatie dat het samenwerkingsverband nu niet is aan te merken als ondernemer voor de BTW of wél is aan te merken als ondernemer maar vrijgestelde prestaties verricht ingevolge artikel 11, eerste lid, onderdeel u, van de Wet OB.

1.2.1. Samenwerkingsverbanden die nu een beroep doen op de goedkeuring (§ 10)⁷

Tot 1 januari 2003 kunnen samenwerkingsverbanden, die eigenlijk BTW in rekening zouden moeten brengen, nog een beroep doen op een specifieke goedkeuring (opgenomen in § 10 van de zogenoemde Toelichting gemeenten⁸). Kort samengevat heeft de goedkeuring tot gevolg dat bepaalde prestaties tussen een samenwerkingsverband en haar deelnemers als interne prestaties worden beschouwd en daarom niet worden belast met BTW (zie bijlage 4). Het voornemen bestaat om bij de invoering van het BTW-compensatiefonds § 10 in te trekken (alsdan vervalt dus de goedkeuring).

1.2.2. Effecten (eventuele) intrekking § 10 Toelichting Gemeenten

1.2.2.1. Na intrekking niet in de BTW-heffing

De intrekking van § 10 heeft niet tot gevolg dat alle samenwerkingsverbanden (die hierop een beroep hebben gedaan) per definitie als belaste ondernemer zijn aan te merken. Een deel hiervan zal blijken te zijn vrijgesteld of is aan te merken als niet-ondernemer. Deze samenwerkingsverbanden zullen een beroep kunnen doen op de in hoofdstuk 3 genoemde oplossing van transparantie (zie voor een nadere uiteenzetting ook hoofdstuk 2).

1.2.2.2. Na intrekking wel in de BTW-heffing

De samenwerkingsverbanden die, als gevolg van de intrekking van § 10⁹, wél in de BTW-heffing worden betrokken zullen vanaf dat moment (1 januari 2003) moeten voldoen aan de eisen die de Wet OB stelt aan ondernemers (zoals het apart administreren van de BTW en het indienen van BTW-aangiften)¹⁰. De BTW die deze samenwerkingsverbanden aan de deelnemers in rekening brengen komt in beginsel voor compensatie in aanmerking.

Minimumuitkering

Deze samenwerkingsverbanden zullen aan de deelnemers periodiek een overzicht moeten sturen van de BTW die het samenwerkingsverband, per saldo (d.w.z. rekening houdend met de zogenoemde voorbelasting), aan de desbetreffende deelnemer in rekening heeft gebracht over die periode (zie ook bijlage 5).

⁷ Zie type 1 in bijlage 6.

⁸ Besluit van 29 oktober 1968, nr. 120. Bijlage M is bekendgemaakt bij aanschrijving op 25 april 1969, nr. D 69/4141

⁹ Dit geldt overigens ook voor provinciale en gemeentelijke stichtingen e.d. die in de BTW-heffing worden betrokken door de intrekking van § 8.4 van de Toelichting gemeenten (zie § 3.1.1.)

¹⁰ Over de algemene eisen die aan een ondernemer worden gesteld zijn afzonderlijke brochures te verkrijgen.

1.2.3. Samenwerkingsverbanden die door wijziging van de samenwerkingsovereenkomst in de BTW-heffing worden betrokken.

Er zijn samenwerkingsverbanden die (feitelijk) niet in de BTW-heffing worden betrokken. Dat zijn in de eerste plaats de samenwerkingsverbanden die niet zijn aan te merken als ondernemer¹¹. Dit is vaak het gevolg van het feit dat de financiële bijdragen van de deelnemers niet zijn aan te merken als een vergoeding in de zin van de Wet OB. In de tweede plaats (voorzover in dit kader van belang) gaat het om samenwerkingsverbanden die wél zijn aan te merken als ondernemer maar vrijgestelde prestaties verrichten in de zin van artikel 11, eerste lid, onderdeel u, Wet OB (hierna 11-1-u)¹². De toepassing van de vrijstelling van artikel 11-1-u Wet OB is gekoppeld aan een aantal voorwaarden (zie bijlage 3), waarbij ook de hoogte van de financiële bijdragen een belangrijke rol speelt. De deelnemers in een samenwerkingsverband zijn in de regel in staat hun afspraken op het punt van de financiële bijdragen binnen de samenwerkingsovereenkomst te wijzigen. Denkbaar is dat zij hun afspraken zodanig aanpassen dat de financiële bijdragen wél kwalificeren als een vergoeding in de zin van de Wet OB (waardoor het samenwerkingsverband is aan te merken als (belaste) ondernemer). Indien de vrijstelling van artikel 11-1-u Wet OB van toepassing is zouden zij de hoogte van de financiële bijdragen zodanig kunnen wijzigen dat niet langer meer wordt voldaan aan de voorwaarden. In dat geval vervalt de vrijstelling en wordt het samenwerkingsverband in de BTW-heffing betrokken.

Voor de samenwerkingsverbanden die, als gevolg van een wijziging van de samenwerkingsovereenkomst, in de BTW-heffing worden betrokken, geldt in beginsel hetzelfde als voor de in § 1.2.2.2. bedoelde samenwerkingsverbanden. Er is echter een belangrijk verschil. Deze samenwerkingsverbanden spelen geen rol bij de vaststelling van de minimumuitkering (bijlage 5). Voor het bepalen van de hoogte van de minimumuitkering zijn alleen die samenwerkingsverbanden¹³ van belang die als gevolg van de intrekking van § 10 in de BTW-heffing worden betrokken. Het wijzigen van de samenwerkingsovereenkomst is hieraan niet gelijk te stellen. Dit heeft dus tot gevolg dat deze samenwerkingsverbanden geen opgave hoeven te doen van de BTW die zij per saldo aan de deelnemers in rekening hebben gebracht.

2. Samenwerkingsverbanden die niet in de heffing van omzetbelasting worden betrokken

Indien een samenwerkingsverband na 1 januari 2003 feitelijk niet in de BTW-heffing wordt betrokken leidt dit ertoe dat de BTW die het samenwerkingsverband over haar inkopen betaalt (de voorbelasting) bij haar blijft drukken als kosten. Deze voorbelasting kan het samenwerkingsverband immers niet via de BTW-aangiften in aftrek brengen. Hier staat tegenover dat het samenwerkingsverband over de financiële bijdragen die aan de deelnemers worden berekend ook geen BTW in rekening hoeft te brengen. In de

¹¹ Type 3 in bijlage 6

¹² Type 2 in bijlage 6.

¹³ Daargelaten de lichamen bedoeld in punt 3.1.1. die als gevolg van de intrekking van § 8.4 in de BTW-heffing worden betrokken.

gevallen dat de deelnemers deze BTW zouden kunnen compenseren wordt dit echter niet als een voordeel ervaren. Omdat het samenwerkingsverband (zoals gezegd) geen recht op vooraftrek heeft zal de niet-afrekbare BTW namelijk impliciet worden opgenomen in de kosten die aan de deelnemers worden doorberekend. Omdat 'impliciete' BTW in het BTW-compensatiefonds niet gecompenseerd kan worden ontstaat na 1 januari 2003 een onevenwichtige situatie ten opzichte van gemeenten die dergelijke activiteiten zelf verrichten en de BTW rechtstreeks in rekening gebracht krijgen (en dus eventueel wél kunnen compenseren).

In eerste instantie werd overwogen om dit probleem op te lossen door goed te keuren dat samenwerkingsverbanden desgewenst de vrijstelling van artikel 11-1-u Wet OB (bijlage 3) buiten toepassing konden laten. Het gevolg daarvan zou zijn dat samenwerkingsverbanden dan als belaste ondernemer in de BTW-heffing zouden worden betrokken. Zij zouden dan de aan hen in rekening gebrachte BTW in vooraftrek kunnen brengen en aan de deelnemers BTW kunnen berekenen (en afdragen). Deze BTW zou dan bij de deelnemende gemeenten en provincies in beginsel voor compensatie in aanmerking komen. Bij nadere uitwerking bleek dat deze mogelijkheid niet in alle gevallen een oplossing bood¹⁴. In een aantal situaties leidde het zelfs tot een verhoging van de BTW-druk voor bepaalde deelnemers¹⁵. Dit vormde aanleiding tot het zoeken naar een alternatieve oplossing die er als volgt uitziet.

3. Oplossing via transparantie

De oplossing is dat samenwerkingsverbanden hun voorbelasting, vanaf 1 januari 2003, kunnen doorschuiven naar de deelnemende partijen (het samenwerkingsverband wordt als het ware 'transparant' gemaakt). Deze oplossing kan volledig binnen het BTW-compensatiefonds gerealiseerd worden en vraagt dus geen aanpassing van de Wet OB. Andere deelnemers dan gemeenten en provincies worden hiermee niet benadeeld. De BTW-druk blijft immers voor alle deelnemers gelijk. Uiteraard geldt de transparantie alleen voor de werking van het BTW-compensatiefonds en niet voor de Wet OB.

3.1. Wie kunnen het toepassen?

Transparantie wordt uitsluitend mogelijk voor samenwerkingsverbanden van provincies en gemeenten (eventueel aangevuld met andere overheidslichamen) die:

- 1) niet zijn aan te merken als ondernemer of
- 2) onder de vrijstelling van artikel 11-1-u Wet OB vallen.

Voor alle duidelijkheid wordt nog opgemerkt dat deze oplossing niet beperkt is tot bestaande

¹⁴ Namelijk in het geval dat een samenwerkingsverband niet als ondernemer is aan te merken.

¹⁵ De bij het samenwerkingsverband opgekomen kosten (zoals loonkosten) worden dan immers belast met BTW. Als ook anderen, die geen recht op compensatie hebben (bijvoorbeeld waterschappen), deelnemer zijn in het samenwerkingsverband worden zij dus geconfronteerd met een verhoging van de BTW-druk.

samenwerkingsverbanden die op 1 januari 2003 aan deze voorwaarden voldoen, maar ook op ná die datum, nieuw aangegane, samenwerkingsverbanden die aan deze voorwaarden voldoen¹⁶.

Zie ook het stroomschema in bijlage 2

3.1.1. Gemeentelijke stichtingen e.d. (§ 8.4 toelichting gemeenten)

Het is mogelijk dat provincies en gemeenten bepaalde activiteiten hebben ondergebracht in een afzonderlijk lichaam (bijvoorbeeld een stichting). Onder de voorwaarden genoemd in § 8.4 van de Toelichting gemeenten kunnen bepaalde prestaties tussen de provincie of gemeente en zo'n lichaam buiten de BTW-heffing blijven¹⁷. Ook ten aanzien van § 8.4 van de Toelichting gemeenten bestaat het voornemen om deze regeling bij de invoering van het BTW-compensatiefonds in te trekken. Naar verwachting zullen de meeste provinciale en gemeentelijke stichtingen e.d. - ná intrekking van § 8.4 - voor hun prestaties aan de betrokken provincie of gemeente zijn aan te merken als ondernemer in de zin van de Wet OB. Omdat het in deze gevallen niet gaat om een samenwerkingsverband tussen twee of meer lichamen, kan artikel 11-1-u Wet OB nooit van toepassing zijn. Voorstelbaar is wel dat van een aantal lichamen, ná intrekking van § 8.4, blijkt dat deze niet zijn aan te merken als ondernemer. Voor deze lichamen zal transparantie ook mogelijk zijn.

De lichamen die, als gevolg van de intrekking van § 8.4, in de BTW-heffing worden betrokken zullen vanaf dat moment (1 januari 2003) moeten voldoen aan de eisen die de Wet OB stelt aan ondernemers (bijvoorbeeld het apart administreren van de BTW en het indienen van BTW-aangiften)¹⁸. De BTW die deze lichamen aan de deelnemers in rekening brengen, komt in beginsel voor compensatie in aanmerking.

Minimumuitkering

De lichamen die als gevolg van de intrekking van § 8.4 in de BTW-heffing worden betrokken zijn van belang voor het vaststellen van de minimumuitkering (bijlage 5). Deze lichamen zullen aan de deelnemers periodiek een overzicht moeten sturen van de BTW die het lichaam, per saldo (d.w.z. rekening houdend met de voorbelasting), aan de desbetreffende deelnemer in rekening heeft gebracht over die periode.

3.1.2. Samenwerking in de vorm van een NV of BV

Voor samenwerkingsverbanden in de vorm van een NV of BV geldt het volgende. Tot op heden is het standpunt ingenomen dat NV's en/of BV's slechts bij hoge uitzondering als een samenwerkingsverband kunnen worden aangemerkt in de zin van artikel 11-1-u Wet OB (bijlage 3). Hiervoor is in elk geval

¹⁶ Zie echter ook onderdeel 3.4

¹⁷ Gedoeld wordt op lichamen waarvan uitsluitend een provincie of gemeente onmiddellijk of middellijk aandeelhouder, deelnemer of lid is, en lichamen waarvan de bestuurders uitsluitend door een provincie of gemeente onmiddellijk of middellijk worden benoemd en ontslagen en waarvan het vermogen bij liquidatie uitsluitend ter beschikking van de provincie of gemeente komt. Het betreft hier dus geen vorm van samenwerking tussen twee of meer provincies of gemeenten (daarvoor geldt immers § 10).

noodzakelijk dat het risico van de aandeelhouders aanzienlijk verder gaat dan gebruikelijk is voor een aandeelhouder. De aandeelhouders moeten rechtstreeks invloed hebben op het handelen van het bestuur van de NV/BV. Ook moeten de aandeelhouders uiteindelijk verantwoordelijkheid dragen voor de financiële resultaten van de NV/BV. De verdergaande betrokkenheid moet voorts blijken uit de financiële afspraken die zijn gemaakt waar het gaat om het toe- en uittreden van aandeelhouders. Uit het vorenstaande volgt dat de bestuurlijke invloed en de financiële verantwoordelijkheid van alle aandeelhouders zodanig moet zijn dat zij in wezen de handelende partij(en) zijn. Samenwerkingsverbanden in de vorm van een NV of BV zullen daarom niet snel zijn te rangschikken onder artikel 11-1-u Wet OB zodat het voor hen niet mogelijk is om hun voorbelasting door te schuiven. Dergelijke samenwerkingsverbanden zullen dus vaak in de BTW-heffing worden betrokken. Daar waar het echter compensatiegerechtigde afnemers betreft zal dit niet als een nadeel worden ervaren.

3.2. Hoe vindt doorschuiving plaats?

Het doorschuiven van de voorbelasting moet zó plaatsvinden dat de deelnemers ook feitelijk de aan hen toe te rekenen voorbelasting dragen. Dit kan door de voorbelasting in beginsel toe te delen naar rato van de bijdragen die de deelnemers betalen. Uitgaande van de veronderstelling dat de deelnemers alleen de aan hen toe te rekenen kosten (willen) dragen, leidt dit tot een juiste en ook (praktisch) eenvoudige toedeling van de voorbelasting. Het samenwerkingsverband kan volstaan met het apart administreren van de aan haar in rekening gebrachte omzetbelasting en deze periodiek via een afrekening doorschuiven naar de deelnemers¹⁹. Deze afrekening kan bijvoorbeeld elk kwartaal plaatsvinden maar uiterlijk in januari van het eerstvolgende jaar (zie voor een voorbeeld bijlage 1).

Het kan voorkomen dat een verdeling naar rato van de financiële bijdragen niet overeenstemt met het werkelijke gebruik. In die gevallen is het mogelijk om de toedeling hiermee in overeenstemming te brengen. Alsdan kan de toedeling plaatsvinden op basis van het werkelijk gebruik dat de deelnemers van de activiteiten maken²⁰.

Uitgangspunt is dat het samenwerkingsverband alleen die BTW doorschuift die bij de betrokken gemeente of provincie voor compensatie in aanmerking zou komen indien zij de desbetreffende activiteiten zélf zou hebben verricht (en de BTW terzake dus rechtstreeks aan haar in rekening zou zijn gebracht). Als het voor het samenwerkingsverband niet mogelijk is om de compensabele BTW vast te stellen moet zij het volledige BTW-bedrag doorschuiven dat aan de desbetreffende gemeente of provincie is toe te delen. In die situatie dient de gemeente of provincie deze zelf te splitsen in een compensabel en (eventueel) een niet-compensabel deel.

¹⁸ Over de algemene eisen die aan een ondernemer worden gesteld zijn afzonderlijke brochures te verkrijgen.

¹⁹ Dit is geen factuur in de zin van de Wet OB!

²⁰ Die mogelijkheid bestaat zowel voor het samenwerkingsverband als voor de inspecteur, ervan uitgaande dat de partij die het werkelijk gebruik als uitgangspunt wenst, de juistheid hiervan ook aantoonst (zoals dat ook het geval is bij artikel 11, tweede lid, van de Uitvoeringsbeschikking Wet OB).

3.3. Administreren van de voorbelasting

Om de voorbelasting te kunnen doorschuiven naar de deelnemers zal deze BTW op enigerlei wijze apart in de administratie tot uitdrukking moeten komen. De wijze waarop dit moet plaatsvinden is niet voorgeschreven, er bestaat dienaangaande dus een zekere vrijheid van handelen (bijvoorbeeld extra- of intracomptabel). Als voorwaarde zal wel worden gesteld dat de BTW op een duidelijke en voor de Belastingdienst controleerbare wijze in de administratie wordt vastgelegd. Indien binnen het samenwerkingsverband slechts één taak wordt uitgevoerd is een verdere uitsplitsing niet nodig. Voert het samenwerkingsverband meerdere taken uit die allemaal compensabel zijn dan is verdere uitsplitsing evenmin nodig²¹. Indien binnen het samenwerkingsverband zowel compensabele als niet-compensabele taken worden uitgevoerd, kan niet worden ontkomen aan een uitsplitsing van de voorbelasting over de diverse taken²². Uitgangspunt hierbij is dat de voorbelasting die uitsluitend betrekking heeft op een bepaalde taak, ook alleen aan die taak wordt toegerekend. Voorbelasting die betrekking heeft op meerdere taken dient gesplitst te worden. Hiervoor kan aansluiting worden gezocht bij de zich in het individuele geval voordoende feiten en omstandigheden. In sommige gevallen geeft een splitsing op basis van de financiële bijdragen een reële verdeling, in andere gevallen ligt meer voor de hand om te splitsen op basis van bijvoorbeeld toerekenbare fte's (voltijdse arbeidsplaatsen). Steeds geldt echter de regel dat uitsplitsing zoveel mogelijk moet overeenkomen met de realiteit.

3.4. Uitwerking

De regeling zal later dit jaar in een beleidsbesluit door of namens de minister worden uitgewerkt. Dit besluit zal naar verwachting de volgende elementen bevatten:

- De deelnemers kunnen de doorgeschoven BTW behandelen als ware het BTW die door derden rechtstreeks aan hen in rekening was gebracht. Compensatie is dan mogelijk als de deelnemers daarop recht zouden hebben als de BTW daadwerkelijk door de desbetreffende ondernemers aan hen in rekening zou zijn gebracht. De doorgeschoven BTW moet dus betrekking hebben op compensabele activiteiten (niet-ondernemersactiviteiten die overigens niet van compensatie zijn uitgesloten).

Indien bijvoorbeeld in het samenwerkingsverband (ook) taken zijn ondergebracht die zijn vrijgesteld op grond van artikel 11, eerste lid, onderdeel g, van de Wet OB (medische vrijstelling), is (eventuele), op deze prestaties betrekking hebbende, doorgeschoven BTW niet compensabel. De betrokken gemeente zélf zou hiervoor immers ook geen recht op compensatie hebben (het betreft namelijk een ondernemersactiviteit die daarnaast ook nog is vrijgesteld). In zoverre heeft doorschuiven dus geen gevolgen en zou dit achterwege kunnen blijven.

²¹ Uitgaande van de veronderstelling dat de financiële bijdragen van de deelnemers voor alle taken op dezelfde wijze worden vastgesteld.

²² Of wanneer de financiële bijdragen voor de verschillende taken niet overeenstemmen met het werkelijke gebruik dat de deelnemers hiervan maken.

Let op!

De Wet op het BTW-compensatiefonds zal onverkort van toepassing zijn op de doorgeschoven BTW, dus ook de zogenoemde anticipatiebepaling van artikel 13.

- BTW die toerekenbaar is aan eigen taken van het samenwerkingsverband kan niet worden doorgeschoven. Hieronder worden verstaan taken die (bijvoorbeeld) door wetgeving expliciet zijn toebedeeld aan het samenwerkingsverband. Dit is bijvoorbeeld het geval bij de kaderwetgebieden²³.
- In de regeling zal worden opgenomen dat slechts éénmaal (bij aanvang van de activiteit of per 1 januari 2003) kan worden gekozen voor toepassing van transparantie. Het is met name niet de bedoeling dat samenwerkingsverbanden voor (een deel van) hun activiteiten, min of meer naar believen, al dan niet gebruik gaan maken van de goedkeuring. Indien een samenwerkingsverband voor bepaalde activiteiten eenmaal als belaste ondernemer is opgetreden zal transparantie in zoverre dus zijn uitgesloten.
- De transparantie zal uitsluitend binnen het BTW-compensatiefonds gelden. Voor de heffing van omzetbelasting is het samenwerkingsverband veelal aan te merken als een vrijgestelde ondernemer in de zin van artikel 11-1-u Wet OB. Denkbaar is dus dat een samenwerkingsverband in enig jaar gebruik maakt van de transparantie en het jaar daarop voor de desbetreffende activiteiten in de heffing van omzetbelasting wordt betrokken omdat niet langer meer wordt voldaan aan de voorwaarden die aan deze vrijstelling zijn gesteld. In dat geval zou het samenwerkingsverband wellicht alsnog een deel van de omzetbelasting via de herrekenings-/herzieningsbepalingen van de Wet OB²⁴ kunnen terugkrijgen. Dit is een onwenselijke situatie indien de desbetreffende BTW al is gecompenseerd bij de deelnemers. Om die reden zal (waarschijnlijk) via een vaststellingsovereenkomst het samenwerkingsverband haar eventuele recht op herrekening/herziening in zoverre moeten prijsgeven.
- De BTW zal op duidelijke en voor de Belastingdienst controleerbare wijze moeten worden geadministreerd.
- Transparantie is in beginsel alleen mogelijk:
 - Voor samenwerkingsverbanden waarvan de deelnemers uitsluitend bestaan uit publiekrechtelijke lichamen en/of de hierna genoemde lichamen.
 - Voor lichamen waarvan uitsluitend een provincie of gemeente onmiddellijk of middellijk aandeelhouder, deelnemer of lid is, en lichamen waarvan de bestuurders uitsluitend door een provincie of gemeente onmiddellijk of middellijk worden benoemd en ontslagen en waarvan het vermogen bij liquidatie uitsluitend ter beschikking van de provincie of gemeente komt.

²³ De kaderwetgebieden worden echter zeer waarschijnlijk zélf opgenomen in het BTW-compensatiefonds.

²⁴ Artikelen 11 t/m 13a van de Uitvoeringsbeschikking omzetbelasting 1968.

BIJLAGE 1

Voorbeeld:

Gemeenten A (60.000 inwoners), B (35.000 inwoners) en C (85.000 inwoners) gaan een samenwerkingsverband aan genaamd SWV. Hierin wordt alleen het ophalen van huisvuil ondergebracht. Partijen komen overeen dat SWV haar uitgaven omslaat over de deelnemers naar rato van hun inwonertal. Aangezien SWV aan de deelnemers alleen hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven doorberekent is artikel 11-1-u van de Wet OB van toepassing.

SWV heeft (op jaarbasis) de volgende kosten:

	<u>exclusief</u>	<u>BTW</u>
Huur pand	€ 200.000	(vrijgesteld)
Loonkosten	€ 700.000	
Uitzendkrachten	€ 120.000	€ 22.800
Bedrijfsmiddelen	€ 625.000	€ 118.750
Schoonmaakkosten pand	<u>€ 30.000</u>	<u>€ 5.700</u>
Totaal	<u>€ 1.675.000</u>	<u>€ 147.250</u>

Totaal inclusief BTW: € 1.822.250

Totaal aantal inwoners: 180.000

SWV berekent haar uitgaven op de volgende wijze door aan:

Gemeente A: $60.000/180.000 \times 1.675.000 = € 558.333$

Gemeente B: $35.000/180.000 \times 1.675.000 = € 325.694$

Gemeente C: $85.000/180.000 \times 1.675.000 = € 790.973$

Indien de BTW rechtstreeks aan de deelnemers in rekening was gebracht, zou deze compensabel zijn geweest (ophalen van huisvuil is immers een overheidstaak). Om die reden kan de BTW die aan SWV in rekening is gebracht volgens dezelfde verdeelsleutel worden doorgeschoven naar de deelnemers.

Aan de deelnemers worden dan de volgende bedragen aan compensabele BTW doorgeschoven:

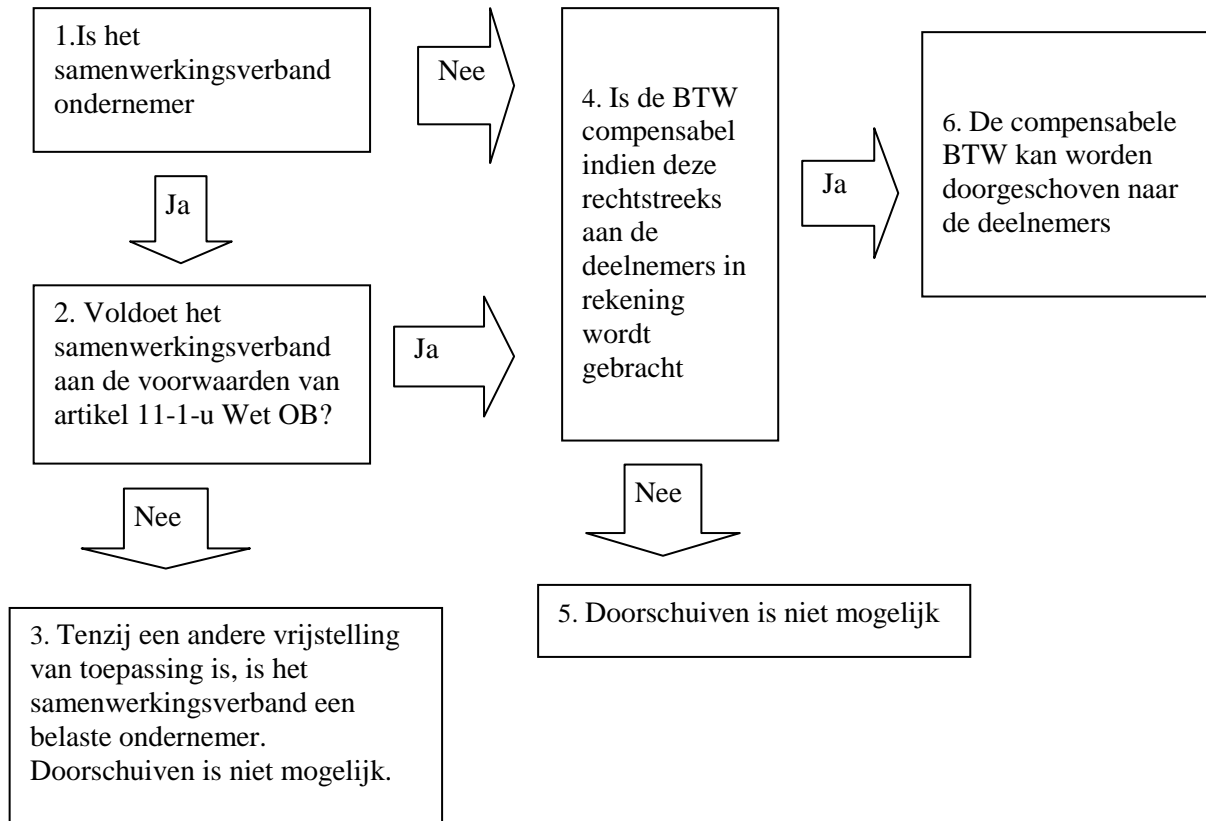
Gemeente A: $60.000 / 180.000 \times € 147.250 = € 49.083$

Gemeente B: $35.000 / 180.000 \times € 147.250 = € 28.632$

Gemeente C: $85.000 / 180.000 \times € 147.250 = € 69.535$

BIJLAGE 2

Stroomschema

Als het samenwerkingsverband, voor het geheel of een deel van haar activiteiten, niet in staat is om vraag 4 te beantwoorden, moet het aan de desbetreffende activiteiten toerekenbare BTW-bedrag volledig worden doorgeschoven. In dat geval moet op het desbetreffende document uitdrukkelijk worden opgemerkt dat het hier het volledige bedrag aan voorbelasting betreft dat aan de desbetreffende deelnemer is toe te delen en dat de deelnemer zelf moet nagaan of, en zo ja in hoeverre, de BTW voor compensatie in aanmerking komt.

BIJLAGE 3

De vrijstelling van artikel 11, eerste lid, onderdeel u, van de Wet op de omzetbelasting 1968.

In artikel 11, eerste lid, onderdeel u, van de Wet op de omzetbelasting 1968²⁵ is, onder voorwaarden, een vrijstelling opgenomen voor bepaalde prestaties van zelfstandige groeperingen aan hun leden. Deze (cumulatieve) voorwaarden zijn:

- 1) Het moet gaan om diensten.
- 2) Deze diensten moeten worden verricht door een zelfstandige groepering van personen of lichamen in de zin van de Algemene wet inzake rijksbelastingen²⁶.
- 3) De diensten moeten worden verricht aan de personen of lichamen (de leden) die de samenwerking zijn aangegaan.
- 4) Deze leden moeten prestaties verrichten die zijn vrijgesteld of waarvoor zij geen ondernemer²⁷ zijn.
- 5) De diensten van de groepering moeten rechtstreeks nodig zijn voor het verrichten van die vrijgestelde of niet-ondernemers prestaties.
- 6) De groepering mag van haar leden slechts terugbetaling vorderen van hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven.
- 7) Er mag geen ernstige verstoring van concurrentieverhoudingen optreden.

Voor de toepassing van de vrijstelling wordt aan de voorwaarden zoals hiervoor zijn opgesomd strikt de hand gehouden. Indien dus aan één van deze voorwaarden niet wordt voldaan kan de vrijstelling niet (meer) worden toegepast. In het geval dat het samenwerkingsverband bijvoorbeeld van de deelnemers een hogere vergoeding vraagt dan hun (evenredig) aandeel in de gezamenlijke uitgaven, wordt niet voldaan aan voorwaarde 6. Het samenwerkingsverband kan dan geen beroep (meer) doen op de vrijstelling en zal, in beginsel, in de BTW-heffing worden betrokken.

²⁵ Artikel 11, eerste lid, onderdeel u, is gebaseerd op artikel 13, A, eerste lid, sub f, van de Zesde BTW-richtlijn (hierna: RL). Bij de toepassing van de vrijstelling moet tevens rekening worden gehouden met de vaste jurisprudentie van het Hof van Justitie van de Europese gemeenschappen dat vrijstellingen restrictief moeten worden uitgelegd. De HR in heeft beslist dat aan artikel 11-1-u dezelfde betekenis moet worden toegekend als aan artikel 13, A, eerste lid, sub f van de RL (HR 4 november 1987, nr. 24 561, BNB 1988/5, voortgezet in BNB 1989/251).

²⁶ Waaronder ook publiekrechtelijke lichamen zijn te rangschikken.

²⁷ Hetgeen bijvoorbeeld het geval is indien een gemeente een overheidstaak verricht.

BIJLAGE 4

§ 10 van de toelichting gemeenten luidt:

1. Worden bepaalde handelingen welke, zo zij door de gemeente zelf zouden worden verricht, niet tot de ondernemerssfeer zouden behoren, bijvoorbeeld op het gebied van ruimtelijke ordening, bouw- en woningtoezicht, administratie en controle, uitgeoefend door een samenwerkingsverband tussen verschillende gemeenten - dat zelf ook publiekrechtelijk lichaam kan zijn op grond van de Wet gemeenschappelijke regelingen (Stb. 1950, K 120) - dan kan dit verband voor de toepassing van de omzetbelasting worden beschouwd als te behoren tot de deelnemende gemeenten. Onderlinge prestaties tussen een dergelijk samenwerkingsverband en de deelnemende gemeenten kunnen dus als interne prestaties worden beschouwd.
2. Andere samenwerkingsverbanden dan de onder 1 bedoelde kunnen niet zonder meer met de deelnemende gemeenten worden vereenzelvigd. Deze treden als ondernemer op, indien zij zelfstandig een bedrijf uitoefenen.

BIJLAGE 5

De minimumuitkering

De invoering van het BTW-compensatiefonds verloopt voor de collectiviteit van gemeenten en provincies budgettair neutraal. Er kunnen echter voor afzonderlijke gemeenten en provincies positieve of negatieve budgettaire effecten optreden. Deze effecten treden op indien het uitnamebedrag uit het gemeente/provinciefonds van de desbetreffende gemeente of provincie afwijkt van het te compenseren bedrag aan BTW. Gemeenten en provincies mogen er door de invoering van het BTW-compensatiefonds echter niet te veel op achteruitgaan. Om te voorkomen dat deze achteruitgang te groot wordt is een minimumuitkering (voorheen: onderbandbreedte) gegarandeerd voor de eerste drie jaren. Eén van de elementen voor de berekening van deze minimumuitkering wordt gevormd door de extra BTW die samenwerkingsverbanden gaan afdragen door de wijzigingen in de Toelichting gemeenten. Met name gaat het dan om samenwerkingsverbanden die in de BTW-heffing worden betrokken als gevolg van de intrekking van § 10 en, voorzover het provinciale of gemeentelijke stichtingen e.d. betreft, § 8.4. Deze samenwerkingsverbanden en gemeentelijke stichtingen e.d. zijn tevens van belang voor het bepalen van de voedingsbron²⁸. Van deze samenwerkingsverbanden en gemeentelijke stichtingen e.d. moet worden vastgesteld welk BTW-bedrag deze per saldo (dus ná aftrek van de aan de desbetreffende gemeente of provincie toerekenbare voorbelasting) in rekening hebben gebracht aan de gemeente of provincie. Hierbij gaat het alleen om BTW die het samenwerkingsverband of gemeentelijke stichting e.d. verschuldigd wordt als gevolg van de intrekking van § 10 en § 8.4.

Let op:

Indien een samenwerkingsverband (bijvoorbeeld) voor bepaalde activiteiten vóór 1 januari 2003 al in de BTW-heffing werd betrokken, moet dus een splitsing worden aangebracht. De BTW-bedragen die op deze (reeds belaste) activiteiten drukt, blijft zowel wat betreft de voorbelasting als de verschuldigde belasting, buiten beschouwing voor de berekening van de minimumuitkering en de voedingsbron.

Let op:

Indien een samenwerkingsverband, in plaats van een per saldo verschuldigd BTW-bedrag, een bedrag aan BTW heeft terugontvangen²⁹, dient dit terugontvangen bedrag in mindering te worden gebracht bij de berekening van de minimumuitkering.

²⁸ Het Rijk zal in het BTW-compensatiefonds de BTW storten die de samenwerkingsverbanden en gemeentelijke stichtingen e.d. als gevolg van de intrekking van § 10 en § 8.4 per saldo méér moeten afdragen.

²⁹ Hetgeen bijvoorbeeld voorstelbaar is bij grote investeringen.

Voorbeeld

Gemeenten A (60.000 inwoners), B (35.000 inwoners) en C (85.000 inwoners) zijn een samenwerkingsverband aangegaan genaamd SWV. Het samenwerkingsverband haalt het huisvuil op binnen de gemeentegrenzen van de deelnemers. Afgesproken is dat de deelnemers een vast bedrag per inwoner betalen van € 9. Tot 1 januari 2003 doet SWV een beroep op § 10 en wordt dus niet in de BTW-heffing betrokken. Door de intrekking van § 10 wordt SWV BTW-plichtig³⁰. Het gevolg hiervan is dat SWV niet alleen BTW in rekening moet gaan brengen aan de deelnemers, maar tevens periodiek een overzicht moet verstrekken aan de deelnemers in verband met de minimumuitkering.

SWV heeft (op jaarbasis) de volgende kosten:

	<u>Exclusief</u>	<u>BTW</u>
Huur pand	€ 200.000	(vrijgesteld)
Loonkosten	€ 700.000	
Uitzendkrachten	€ 120.000	€ 22.800
Bedrijfsmiddelen	€ 625.000	€ 118.750
Schoonmaakkosten pand	€ 30.000	€ 5.700
Totaal	<u>€ 1.675.000</u>	<u>€ 147.250</u>

Jaaroverzicht BTW-aangiften.

Aan de deelnemers in rekening gebrachte BTW:

Gemeente A: 60.000 x € 9 = € 540.000 x 19% =	€ 102.600
Gemeente B: 35.000 x € 9 = € 315.000 x 19% =	€ 59.850
Gemeente C: 85.000 x € 9 = € 765.000 x 19% =	<u>€ 145.350</u>
Totaal	<u>€ 1.620.000</u>

In totaal verschuldigde BTW:	€ 307.800
Voorbelasting	<u>€ 147.250</u>
Per saldo op aangiften OB te betalen	<u>€ 160.550</u>

Overzicht t.b.v. de minimumuitkering:

Berekening van de, als gevolg van de intrekking van § 10, (per saldo) verschuldigde BTW:

Gemeente A: 540.000 / 1.620.000 x € 160.550 =	€ 53.517
Gemeente B: 315.000 / 1.620.000 x € 160.550 =	€ 31.218
Gemeente C: 765.000 / 1.620.000 x € 160.550 =	€ 75.815

Deze uitkomst nemen de betrokken gemeenten dus mee in hun berekening van de minimumuitkering.

³⁰ SWV is ondernemer en voldoet niet aan de voorwaarden van artikel 11-1-u Wet OB

BIJLAGE 6

Samenwerkingsverbanden binnen de Wet OB

In de hierna bij de punten 1, 2 en 4 gegeven voorbeelden wordt uitgegaan van de volgende feiten:

Een samenwerkingsverband (hierna: SWV) van enkele gemeenten haalt 1x per week huishoudelijk afval op binnen het grondgebied van de deelnemende gemeenten. Het ophalen van huishoudelijk afval binnen haar grondgebied is een in artikel 10.11 van de Wet milieubeheer aan de gemeente opgedragen taak. De BTW die aan de gemeente voor de uitvoering van deze taak in rekening wordt gebracht is vanaf 1 januari 2003 compensabel via het BTW-compensatiefonds.

In deze drie voorbeelden is bewust steeds gekozen voor een samenwerkingsverband op het gebied van huishoudelijk afval. Op deze wijze wordt wellicht duidelijker dat, voor de kwalificatie als ondernemer voor de omzetbelasting, de wijze waarop de financiële bijdragen zijn vastgesteld van groot belang is.

Type 1.

In veel gevallen zijn de samenwerkingsverbanden aan te merken als ondernemer voor de omzetbelasting. In § 10 van de Toelichting gemeenten (hierna: § 10, zie bijlage 2) is goedgekeurd dat deze samenwerkingsverbanden niet in de heffing van omzetbelasting worden betrokken mits ze aan een aantal voorwaarden voldoen.

Het SWV (bijvoorbeeld opgezet als een WGR-samenwerking) vraagt aan de deelnemende gemeenten € 200 per jaar per perceel. De werkelijke kosten bedragen € 190 per jaar per perceel. Het SWV verricht een prestatie aan de deelnemende gemeenten namelijk het ophalen van huisvuil (zij voert een taak uit van de gemeenten). Het SWV berekent hiervoor een vergoeding die in een rechtstreeks verband staat met de verrichte prestaties (de vergoeding is immers gerelateerd aan het aantal percelen waar het huisvuil wordt opgehaald). Het SWV treedt hierdoor op als ondernemer in de zin van de Wet OB en zij moet in beginsel 19% BTW berekenen over de van de deelnemers gevraagde vergoeding. Dankzij § 10 kan tot 1 januari 2003 het berekenen van BTW achterwege blijven (het SWV wordt voor deze activiteit aangemerkt als te behoren tot de deelnemende gemeenten)³¹.

Type 2.

Er zijn ook samenwerkingsverbanden die geen BTW in rekening hoeven te brengen omdat zij voldoen aan de voorwaarden van artikel 11, eerste lid, onderdeel u, van de Wet OB (hierna: 11-1-u). Dergelijke samenwerkingsverbanden verrichten vrijgestelde prestaties (en kunnen na 1 januari 2003 hun BTW doorschuiven naar de deelnemers).

³¹ Het SWV valt niet onder de vrijstelling van artikel 11, eerste lid, onderdeel u, van de Wet OB omdat het SWV méér (nl. € 10 méér) van haar deelnemers vordert dan hun aandeel in de gezamenlijke uitgaven.

Het SWV is opgezet in de vorm van een NV als houdstermaatschappij en een BV als werkmaatschappij³². Het SWV voldoet niet aan de voorwaarden van § 10³³. Het SWV berekent € 190 per jaar per perceel, zijnde een evenredig aandeel in de kosten. Het SWV verricht een prestatie aan de deelnemende gemeenten namelijk het ophalen van huisvuil (zij voert een taak uit van de gemeenten). Het SWV berekent hiervoor een vergoeding die in een rechtstreeks verband staat met de verrichte prestaties (de vergoeding is immers gerelateerd aan het aantal percelen waar het huisvuil wordt opgehaald). Het SWV treedt hierdoor op als ondernemer in de zin van de Wet OB. Omdat het SWV slechts een evenredig aandeel in de uitgaven berekent (en ook overigens voldoet aan de voorwaarden gesteld in 11-1-u) is de vrijstelling van 11-1-u van toepassing. Het SWV berekent dus geen BTW, maar heeft ook geen recht op aftrek van de BTW die zij over haar inkopen betaalt. De BTW is dus een kostenpost.

Type 3.

Daarnaast zijn er samenwerkingsverbanden die niet als ondernemer in de zin van de omzetbelasting³⁴ zijn aan te merken. Deze samenwerkingsverbanden zullen dus evenmin BTW berekenen (en kunnen na 1 januari 2003 hun BTW doorschuiven).

Een SWV van gemeenten verstrekt adviezen op het gebied van de welstand. Het advies wordt afgenomen voor diverse taken van de gemeenten die zijn vastgelegd in de Woningwet³⁵. Het SWV berekent geen vergoeding per verstrekt advies aan de deelnemende gemeente. Onafhankelijk van het aantal verstrekte adviezen dragen de deelnemende gemeenten bij in de totale kosten van het SWV. Er is sprake van een bijdrage in de exploitatiekosten die niet is gerelateerd aan de feitelijke prestaties die (eventueel) aan de deelnemers worden verricht.

Nu er wel een prestatie is, maar geen vergoeding die hiermee in rechtstreeks verband staat, is het SWV geen ondernemer in de zin van de Wet OB. Dit heeft tot gevolg dat het SWV geen BTW hoeft te berekenen over de bijdragen die zij aan de deelnemers berekent, en kan zij kan haar voorbelasting ook niet in aftrek brengen. De BTW vormt dus een kostenpost.

³² De aandelen van de NV zijn in handen van de aan het SWV deelnemende gemeenten. De NV bezit alle aandelen van de BV.

³³ Omdat de invloed van de deelnemende gemeenten op het bestuurlijke en financiële beleid te gering is, deze gaat niet uit boven de invloed die een reguliere aandeelhouder heeft.

³⁴ Veelal omdat de financiële bijdragen van de deelnemers niet in een rechtstreeks verband staan met de prestaties die het samenwerkingsverband verricht aan de betrokken deelnemers. Bijvoorbeeld een samenwerkingsverband dat uitsluitend exploitatiesubsidies ontvangt.

³⁵ Bijvoorbeeld het raadplegen van de welstandscommissie voorafgaande aan het afgeven van een bouwvergunning.

Type 4.

Voorts zijn er samenwerkingsverbanden die als ondernemer zijn aan te merken maar niet voldoen aan de voorwaarden genoemd in § 10 of de vrijstelling van 11-1-u en daarom in de heffing van omzetbelasting worden betrokken (het doorschuiven van BTW is dan niet aan de orde).

Het SWV haalt tegen een vergoeding (van bijvoorbeeld € 210) ook het huisvuil op bij een gemeente die geen deel uitmaakt van het SWV. Daarnaast haalt zij tegen een vast bedrag per aangeboden hoeveelheid het bedrijfsafval op binnen het grondgebied van de deelnemende gemeenten. Beide activiteiten vallen buiten de overheidstaak van de aan het SWV deelnemende gemeenten.

In dit geval verricht het SWV diensten die niet vallen onder § 10³⁶ of de vrijstelling van 11-1-u³⁷. De bijdragen die hiervoor worden gevraagd staan in een rechtstreeks verband met de verrichte diensten. Het SWV is daarom voor deze diensten aan te merken als ondernemer in de zin van de Wet OB. Over de vergoedingen die het SWV voor haar diensten vraagt moet zij 19% BTW berekenen. Het SWV kan de voorbelasting die betrekking heeft op deze diensten in aftrek kan brengen.

Type 5.

Tenslotte zijn ook combinaties mogelijk van de hiervoor genoemde mogelijkheden. Het doorschuiven van BTW is dan geheel of gedeeltelijk mogelijk³⁸.

³⁶ § 10 is niet van toepassing indien prestaties worden verricht aan afnemers die niet deelnemen in het SWV en/of indien prestaties worden verricht die, indien de deelnemers deze zélf zouden verrichten, niet tot hun overheidstaak zouden behoren.

³⁷ Ook voor 11-1-u geldt dat gepresteerd moet worden aan de deelnemers in het samenwerkingsverband en/of dat het moet gaan om bij de afnemer vrijgestelde prestaties dan wel prestaties waarvoor de afnemer geen ondernemer is.

³⁸ Alleen de BTW die toerekenbaar is aan niet-ondernemersactiviteiten en ingevolge artikel 11-1-u vrijgestelde activiteiten, kan worden doorgeschoven.